

BIJLAGE II – concrete aanpassingen in tekst Welstandsnota 2020

A. Dakkapellen, -optrekkingen, -opbouwen en geveloptrekkingen

Aanpassing van de welstandscriteria Deel C, onderdeel F5 (specifieke welstandscriteria – per gebied):

1. Uitgangspunt is dat er één set eenduidige regels komt voor dakkapellen, -optrekkingen, -opbouwen en geveloptrekkingen in de cultuurhistorisch waardevolle gebieden: 2 t/m 7. Het betreft hier de gebieden die onderdeel uitmaken van de historische linten en die een gelijkwaardig karakter en kenmerken hebben. Tevens ontbrekende regels voor dit onderdeel toegevoegd (gebieden 2, 3, 5 en 6). Een en ander in overeenstemming met de reeds bestaande criteria bij historische linten (zie gebied 4).
2. Nieuw toegevoegde teksten staan tegen een roze achtergrond.
3. Tekstuele wijzigingen zijn geel gemarkeerd.

F. Volledig toezicht (cultuurhistorisch waardevolle gebieden)

F3. Specifieke welstandscriteria – regulier

(Welstandsnota 2017, mrt 2018: blz. 48)

dakkapellen

Dakkapellen leveren een vergroting van de ruimte en zijn aanvaardbaar als ze de aanblik van het gebouw niet wezenlijk aantasten. Dakkapellen horen bij het gebouw en moeten in het straatbeeld passen en dienen een ondergeschikte toevoeging aan het dak te zijn. Ze mogen geen storende ingreep zijn.

dakoptrekkingen

Hoogte max. 1 m (verticaal gemeten) boven de bestaande nok is toegestaan.

Dakbedekkingsmateriaal gelijk aan bestaand; overig materiaal en kleurgebruik (zie onder onderdeel gevel).

dakopbouwen / geveloptrekkingen / penthouses

Dakopbouwen, geveloptrekkingen en penthouses leveren een fikse vergroting van de ruimte en zijn aanvaardbaar als ze de kwaliteit van het stadsbeeld niet wezenlijk aantasten.

Dakopbouwen, geveloptrekkingen en penthouses dienen geen storende toevoeging te zijn.

- **Indien het gebouw een schuin dak heeft:**
 - Aan de achterzijde met het voordakschild opgetrokken (zie onder dakoptrekkingen).
Voor materiaal en kleurgebruik: zie onder onderdeel gevel.
 - Of: een kopie van een dakopbouw op eenzelfde woning of gebouw in een vergelijkbare situatie die recent is goedgekeurd door de ARK.
- **Indien het gebouw een plat dak heeft:**
 - In de voorgevelrooilijn, opgetrokken van dezelfde materialen en met dezelfde gevelindeling en kozijnen als de verdieping er onder, dezelfde beëindiging (dakrand) als het oorspronkelijke dak.
 - of: 1,5 m achter de rooilijn:
 - o van een geheel afwijkende indeling en ander materiaal en kleur dan de onderliggende gevel.
 - o bescheiden en verantwoord kleur- en materiaalgebruik: Materialen: hout, steen, stuc; geen plaatmateriaal met zichtbare bevestiging of contrasterende plaatnaden. Kleuren: gebroken wit, beige of lichtgrijs. De kozijnen en ramen gebroken wit, beige, lichtgrijs, donkergroen, antraciet, zwart, bordeaux rood, Pruisisch blauw of naturel gebeitst hout.
 - of: een kopie van een dakopbouw, geveloptrekking en penthouse op eenzelfde woning of gebouw in een vergelijkbare situatie die recent is goedgekeurd door de ARK.

F5. Specifieke welstandscriteria – per gebied

(Welstandsnota 2017, mrt 2018: blz. 54-66)

GEBIED 1: historische binnenstad

BINNENSTAD EN HAAR RANDEN

blz. 54

dakkapellen

Deze dienen zo te worden ontworpen dat ze samen met het hoofdgebouw een geheel vormen. Ze dienen aan te sluiten op de maatvoering, materiaalgebruik en detaillering van andere geveldelen.

Ambtelijke toets via KAN-bepaling

Dakkapellen voldoen in elk geval aan redelijke eisen van welstand indien sprake is van:

- plaatsing en hoogte gelijk ten opzichte van andere dakkapellen op het betreffende dak bij schuine daken met dakpannen:
 - plaatsing rondom in de dakpannen
 - onder de nok minimaal twee dakpannen in het zicht
- voorvlak van de dakkapel:
 - hoogte: max. 150 cm
 - breedte: max. 120 cm
- afstanden:
 - tot de bouwmuur min. 70 cm (of 3 dakpannen)
 - tot de eindgevel min. 120 cm (of 6 dakpannen)
 - tot elke hoekkeper min. 30 cm (of 2 dakpannen)
 - tot een andere dakkapel op hetzelfde pand min. 100 cm (of 5 dakpannen)
 - onder de nok minimaal twee dakpannen in het zicht min. 60 cm (of 2 dakpannen + nokvorst)
- staande glasmaten: min. 1 staat tot wortel twee
 - breedte kozijnhout: max. 67 mm
 - voorzien van negge: min. 3 cm
- aftimmerlatten slank: niet breder dan 12 cm en vanaf 6 cm geprofileerd
- materiaal zijwangen: zink of donkergrijs plaatmateriaal, uitgevoerd zonder zichtbare bevestigingsmiddelen
- kleur zijwangen: donker en aansluitend bij de bestaande kleuren van kozijnen of gevelpanelen: zinkkleur, donkerrood, donkergroen, donkerbruin, antraciet
- plat dakje of bij mansardekap aangekapt vanaf de knik
- hoogte boeiboord, incl. verjonging: max. 25 cm
- boeiboord voorzien van een lijstprofilering, afgezoomd met een zinken kraal.
- kleur dakkapellen: gebroken wit, beige of lichtgrijs
- kleur draaiende delen: gebroken wit, beige, lichtgrijs, donkergroen, antraciet, zwart, bordeaux of Pruisisch blauw.
- bij dakkapellen verholten goten toepassen.

dakoptrekkingen

Niet toegestaan, tenzij in overeenstemming met de kapvorm.

dakopbouwen / geveloptrekkingen

Niet toegestaan, tenzij deze past bij de kenmerken van de **gevelbeëindigingen en de karakteristiek van het beschermd stadsgezicht ter plaatse**:

- bescheiden ornamentiek
- klassieke vormtaal
- kroonlijst

Voor een sterk terugliggende dakopbouw ("set back"), die niet of nauwelijks vanaf publiek domein wordt ervaren (let op zichtlijnen), wordt een terughoudende vormgeving en kleurstelling geëist.

GEBIED 2: historisch waardevolle wijk of buurt	VAN BERGEN IJZENDOORNPARK	blz. 59
GEBIED 3: historisch lint	RIDDER VAN CASTWEG – BLOEMENDAALSEWEG	blz. 60
GEBIED 4: historisch lint	KARNEMELKSLOOT – VOORWILLENSEWEG en WACHTELSTRAAT	blz. 61
GEBIED 5: historisch waardevolle wijk of buurt	WOUDSTRAAT – KORT HAARLEM	blz. 64
GEBIED 6: historisch lint	GR FLORISWEG – ACHTERWILLENSEWEG	blz. 65
GEBIED 7: historisch lint	PLASWIJCK – BODEGRAAFSESTRAATWEG	blz. 66

dakkapellen

Dakkapellen dienen zo te worden ontworpen dat ze samen met het hoofdgebouw een geheel vormen. Ze dienen aan te sluiten op de maatvoering, materiaalgebruik en detaillering van andere geveldelen.

In geval van twijfel of strijdigheid met de criteria elders in deze nota adviseert de ARK.

Ambtelijke toets via KAN-bepaling - dakkapellen

Dakkapellen voldoen in elk geval aan redelijke eisen van welstand indien sprake is van:

- plaatsing en hoogte gelijk ten opzichte van andere dakkapellen op het betreffende dak bij schuine daken met dakpannen:
 - plaatsing rondom in de dakpannen
- plaatsing en hoogte gelijk ten opzichte van andere dakkapellen op het betreffende dak
 - hoogte max. 150 cm
 - breedte max. 150 cm
- gedecoreerd, staande glasmaten.
- slanke profileringen van kozijn en raamhout
 - breedte kozijnhout max. 67 mm
 - breedte raamhout max. 67 mm
- zijwangen: zink of donkergrijs plaatmateriaal zonder noppen of helder glas.
- afstanden
 - tot de bouwmuur min. 70 cm (of 3 dakpannen)
 - tot de eindgevel min. 120 cm (of 6 dakpannen)
 - tot elke hoekkeper min. 30 cm (of 2 dakpannen)
 - tot een andere dakkapel op hetzelfde pand min. 100 cm (of 5 dakpannen)
 - onder de nok minimaal twee dakpannen in het zicht min. 60 cm (of 2 dakpannen + nokvorst)

of: een kopie van een dakkapel op eenzelfde woning of gebouw in een vergelijkbare situatie, die **recent** is goedgekeurd **door de ARK**.

dakoptrekkingen

Niet toegestaan indien zichtbaar vanaf publiek domein.

Indien niet-zichtbaar vanaf publiek domein: toegestaan onder voorwaarde dat:

- de dakoptrekking past bij de kenmerken van de gevelbeëindigingen en de *Specifieke welstandscriteria – historische bouwstijlen en Stijlperiodes*, zoals genoemd onder F6
- bescheiden ornamentiek
- klassieke vormtaal
- kroonlijst.

dakopbouwen / geveloptrekkingen

aan de voorzijde

1. Voor dakopbouwen/geveloptrekkingen aan de voorzijde zijn er 2 mogelijkheden indien zichtbaar vanaf het publieke domein:
 - a. Het verhogen van de gevel met een extra verdieping in dezelfde stijl als de verdiepingen eronder; de ramen in dezelfde vensterassen, dezelfde afwerking rondom.
 - b. Alleen bij een lijstgevel: Het bouwen van een set back (terugliggende bovenverdieping) die min. 1,5 m terug ligt vanaf de voorgevel. Aan de set back worden geen bijzondere eisen gesteld behalve aan het kleur- en materiaalgebruik.
2. Dakopbouwen/geveloptrekkingen aan de voorzijde, als het gebouw een plat dak heeft:
 - a. in de voorgevelrooilijn:
 - opgetrokken van dezelfde materialen en
 - met dezelfde gevelindeling en kozijnen als de verdieping er onder, dezelfde beëindiging (dakrand) als het oorspronkelijke dak.
 - b. of: 1,5 m achter de rooilijn (set back) van een geheel afwijkende indeling en ander materiaal en kleur dan de onderliggende gevel:
 - bescheiden en verantwoord kleur- en materiaalgebruik.
 - materialen: hout, steen, stuc; geen plaatmateriaal met zichtbare bevestiging of contrasterende plaatnaden.
 - kleuren: gebroken wit, beige of lichtgrijs.
 - kozijnen en ramen gebroken wit, beige, lichtgrijs, donkergroen, antraciet, zwart, bordeaux rood, Pruisisch blauw of naturel gebeitst hout.
 - c. of: een kopie van een dakopbouwen/geveloptrekkingen op eenzelfde woning of gebouw in een vergelijkbare situatie die **recent** is goedgekeurd **door de ARK**.

Ambtelijke toets via KAN-bepaling

De set back voldoet in elk geval aan redelijke eisen van welstand, indien kleur- en materiaalgebruik bescheiden en verantwoord zijn:

- *materialen: hout, steen, stuc; geen plaatmateriaal met zichtbare bevestiging of contrasterende plaatnaden;*
- *kleuren: gebroken wit, beige of lichtgrijs; Kozijnen en ramen gebroken wit, beige, lichtgrijs, donkergroen, antraciet, zwart, bordeaux rood, Pruisisch blauw of naturel gebeitst hout.*

aan de achterzijde

Dakopbouwen/geveloptrekkingen aan de achterzijde: als het gebouw een schuin dak heeft.

Aan de achterzijde met het voordakschild opgetrokken: zie onder 'dakoptrekking'. Voor materiaal en kleurgebruik: zie onder 'gevel'.

Ambtelijke toets via KAN-bepaling

Dakopbouwen aan de achterzijde voldoen aan redelijke eisen van welstand indien:

- *het een kopie betreft van een dakopbouw op eenzelfde woning of gebouw in een vergelijkbare situatie die recent is goedgekeurd door de ARK.*

F6. Specifieke welstandscriteria – historische bouwstijlen en Stijlperiodes

(Welstandsnota 2017, mrt 2018: blz. 68)

Ongewijzigd.

B. Gevelverlichting, lichtreclames etc.

1. Voor enkele onderdelen van deel C van de Welstandsnota is de Richtlijn Lichthinder van toepassing. De daarin van toepassing verklaarde algemene uitgangspunten, richtlijnen en regels zijn echter niet expliciet in de nota verwerkt. In deze update worden de relevante uitgangspunten in deze Richtlijn ontsloten.
2. Betreft de tekst in Deel C, onderdeel F3 (specifieke welstandscriteria – regulier) en onderdeel F4 (specifieke welstandscriteria – reclames).
3. Nieuw toegevoegde teksten staan tegen een roze achtergrond.

N.B. Het betreft hier criteria die al van toepassing zijn in het huidige Welstandsbeleid 2017, maar voor de duidelijkheid worden toegevoegd aan de tekst.

F3. Specifieke welstandscriteria – reclame

(Welstandsnota 2017, mrt 2018: blz. 52)

lichtreclames

- LED-reclames zijn toegestaan op basis van een verlichtingsplan dat voldoet aan de kaders van de Richtlijn Lichthinder van de NSVV.
- Knipperende lichtreclames zijn niet toegestaan.
- De plaats en (hoogte-)maatvoering wordt door middel van stedenbouwkundige voorschriften begrensd. De verkeersveiligheid en de vrije hoogte boven de openbare weg behoren bij het afwegingskader van de APV.

kaders van de Richtlijn Lichthinder NSVV

LICHTVERVUILING EN LICHTHINDER

- Onder lichtvervuiling wordt overeenkomstig Verordening (EG) Nr. 245/2009 verstaan:
De som van alle negatieve effecten van kunstlicht op de omgeving, met inbegrip van het effect van hinderlijk licht.
- Onder lichthinder wordt in deze Richtlijn verstaan:
Het ten gevolge van het licht van een verlichtingsinstallatie optreden van overlast bij mens, plant of dier.

In de Richtlijn worden grenswaarden gehanteerd. Voor het vaststellen van deze grenswaarden is (waar mogelijk) analoog aan de Wet geluidhinder een dosis-effectrelatie gehanteerd, waarbij 10% van de geënquêteerden aangeeft 'erg' of 'heel erg' gehinderd te worden.

Wanneer meerdere verlichtingsinstallaties gelijktijdig hinder kunnen veroorzaken, moet voldoende aandacht worden geschonken aan de noodzakelijke onderlinge afstemming. De gehinderde staat centraal en daarom schenkt de Richtlijn aandacht aan gecumuleerde effecten van de verschillende installaties.

LICHTTOEPASSINGEN EN GEHINDERDEN

In deze Richtlijn Lichthinder worden de volgende toepassingsgebieden en groepen van gehinderden in beschouwing genomen:

toepassingsgebieden

A. Sportverlichting

Onder sportverlichting worden verlichtingsinstallaties verstaan die sportvelden verlichten, waarvan in georganiseerd verband gebruik gemaakt wordt. Alle soorten sportvelden vallen hieronder, bijvoorbeeld voetbalvelden, jeu de boules banen, hondensportterreinen en crossterreinen.

B. Terreinverlichting

Onder terreinverlichting worden verlichtingsinstallaties verstaan die wegen of terreinen verlichten, die niet openbaar toegankelijk zijn. Als een winkel, een bedrijf of particulier een eigen parkeerterrein heeft dan valt het ook onder terreinverlichting. Tevens vallen verlichting van bouwterreinen en buitenverlichting aan een gebouw onder terreinverlichting. Een openbaar parkeerterrein valt onder openbare verlichting indien de terreinverlichtingsinstallatie het karakter heeft van een openbare verlichtingsinstallatie en valt het onder het toepassingsgebied openbare verlichting. Onder karakter wordt verstaan: overeenkomsten in gebruikelijke lichtpunthoogte, lichtmastafstand, lichtniveau, lichtstroom, kantelhoek.

C. *Illuminatie en aanstraling van gebouwen en objecten*

Onder illuminatie wordt verstaan alle verlichting die bij en aan gebouwen. Constructies en objecten is aangebracht ter verfraaiing hiervan of om speciale decoratieve effecten te bereiken. In deze Richtlijn worden ook lichtkunstwerken als illuminatie beschouwd.

Onder aanstraling worden verlichtingsinstallaties verstaan waarmee de gevel van een gebouw of gedeelten hiervan aangestraald worden. Dit kunnen ook objecten zijn zoals bijvoorbeeld kunstobjecten, struiken, bomen en bruggen.

Als een hele gevel verlicht wordt, waardoor ook een reclame-uiting mee wordt aangestraald, wordt dit beschouwd als aanstraling.

D. *Reclameverlichting*

Onder reclameverlichting worden verlichtingsinstallaties verstaan waarmee reclameborden, beeldschermen, reclameteksten of -objecten zijn verlicht of aangestraald. Onder reclame worden alle publieke aanprijzingen verstaan. Als tekst, geheel of gedeeltelijk, op een gebouw wordt aangelicht, wordt dit als reclameverlichting beschouwd.

E. *Openbare verlichting*

Onder openbare verlichting worden verlichtingsinstallaties verstaan die dienen om de openbare weg te verlichten. Alle wegen vallen daaronder. van snelwegen tot aan een voetpad door een park. Ook pleinen en achterpaden vallen onder openbare verlichting. als ze vrij toegankelijk zijn en deel van de openbare ruimte uitmaken.

F. *Verlichting uit gebouwen*

Onder verlichting uit gebouwen worden verlichtingsinstallaties verstaan die binnen opgesteld staan en direct of indirect naar buiten schijnen. Voorbeelden zijn parkeergarages. kantoren. bedrijfspanden. die 's nachts verlicht zijn. Ook vallen hieronder:

- verlichte showrooms en etalages. ook al is de verlichting waarschijnlijk vooral bedoeld als reclame;
- reclameborden die in een gebouw staan en licht naar buiten uitstralen;
- galerijverlichting die binnen de schil van het gebouw is gemonteerd;
- veelalverlichting en assimilatie belichting. Voor deze laatste categorie is aparte wetgeving vastgesteld.

Als gebouwen worden ook aangemerkt bouwwerken. zoals een overkapping, houtopslag, rijwielstallingen, wasstraten. of de luifel van een benzinstation. Verlichting die hierin is aangebracht valt dus ook onder verlichting uit gebouwen.

Er is getracht om alle typen verlichting in te delen. Tijdelijke verlichting (korter dan 12 aaneengesloten dagen) valt buiten de scope van deze Richtlijn. Ook voertuigverlichting en verkeerslichten vallen erbuiten.

Hoewel affakkelen van gas uit schoorstenen niet tot verlichting gerekend kan worden. kan hinder hierdoor worden voorkomen door het affakkelen uitsluitend bij daglicht uit te voeren.

gehinderden

Er worden de volgende groepen gehinderden onderscheiden:

1. *Omwonenden*

Onder omwonenden wordt hier verstaan een ieder die zich op een vaste plaats bevindt en gedurende langere tijd wordt blootgesteld aan lichtinval van genoemde lichttoepassingen. Dit kunnen zijn bewoners van omliggende woningen, maar ook mensen die tijdelijk ergens verblijven: medewerkers van bedrijven, personen die verblijven in ziekenhuizen. scholen., asielzoekerscentra, recreatieparken en dergelijke. Met betrekking tot de hinder voor omwonenden zijn dienstwoningen op het eigen bedrijfsterrein uitgesloten.

2. *Weggebruikers*

3. *Bestuurders van transportmiddelen*

- vaartuigen;
- railvoertuigen;
- vliegtuigen.

4. *Astronomen*

5. *Natuurlijkehebbbers*

6. *Flora en fauna*

VOORKOMEN VAN LICHTHINDER

voorzorgsprincipe

In hiervoor onder het kopje **lichtvervuiling en lichthinder** is de definitie gegeven van lichthinder. Op grond hiervan is nog niet de ernst en omvang van lichthinder te kwantificeren. Is de hinder matig of ernstig en welk percentage van personen of dieren in een gebied ondervindt hinder? Deze vragen zijn niet altijd te

beantwoorden. Een voorbeeld hiervan zijn de ongewenste effecten op de flora of fauna van de verlichting van autowegen in natuurgebieden.

Verlichting kan leiden tot lichtvervuiling, ook als geen sprake is van lichthinder. Lichtbronnen kunnen niet alleen lichthinder voor de nabije omgeving veroorzaken, maar ook voor beroeps- en amateurastronomen en andere liefhebbers van de sterrenhemel. Deze wordt hierdoor minder goed waarneembaar. Tevens kan in een open landschap het zicht op lichtbronnen leiden tot het nachtelijke equivalent van verrommelen van het landschap. Bovendien is soms sprake van energieverspilling. Er geldt daarom een voorzorgsprincipe. In iedere verlichtingssituatie, ook in die situaties waar geen sprake is van hinder, of deze niet aantoonbaar is, moet de noodzaak of wenselijkheid van de toepassing van verlichting worden afgewogen tegen het energiegebruik en het effect op de omgeving. Verlichting moet alleen dan worden toegepast, en alleen dan worden ingeschakeld, wanneer deze afweging ten gunste van de noodzaak of wenselijkheid uitvalt. Dus: donker waar het kan, licht waar het moet. Dit is vooral ook van belang daar waar door cumulatie van vele lichtbronnen het effect van de verlichting op veel grottere afstand optreedt dan bij een beperkte installatie.

Neveneffecten van verlichting kunnen ook positief zijn, bijvoorbeeld voor de sociale veiligheid. Zelfs in een dergelijk geval wanneer vergroting van de sociale veiligheid door middel van verlichting noodzakelijk wordt geacht, is het effectiever en efficiënter een installatie hier gericht voor te ontwerpen in plaats van dit te realiseren als neveneffect van bijvoorbeeld overmatige etalageverlichting.

aspecten die de mate van lichthinder bepalen

Lichthinder kan door verschillende oorzaken ontstaan. Een belangrijke oorzaak is een te hoog verlichtingsniveau op woningen en andere gebouwen, of op de leefomgeving van dieren en planten. Lichthinder kan worden veroorzaakt door het licht uit de armaturen zelf of door de spiegeling van dat licht in glanzende oppervlakken.

Ook de kleur van het licht kan van invloed zijn op de hinderlijkheid. In de praktijk is gebleken dat warme lichtkleuren door mensen minder snel als hinderlijk worden ervaren dan koele kleuren. Een extra storend visueel effect kan worden veroorzaakt door de toepassing van wisselende lichteffecten in tijd en plaats van kleur, intensiteit en/of richting.

voorkomen en verminderen van lichthinder

Voor het voorkómen of verminderen van lichthinder moeten tijdens de ontwerpen de gebruiksfase het volgende algemene principe worden gehanteerd:

Verlicht op maat.

Dus alleen:

a. waar nodig (plaats):

Allereerst moet kritisch worden gezien of op de betreffende locatie verlichting noodzakelijk is. Als dit het geval is, kan directe hinder of indirecte hinder via spiegeling van de toegepaste armaturen, worden voorkomen door een juiste plaatsing en positionering van de verlichting, zo nodig in combinatie met een adequate afscherming.

Strooilicht kan onder andere worden beperkt door:

- afscherming van het uitgestraalde licht in niet wenselijke richtingen. Bijvoorbeeld door de lichtuitstraling van armaturen naar boven zo gering mogelijk te houden of uit te sluiten;
- afstemming van de lichtverdeling van de armaturen op het te verlichten gebied.

b. wanneer nodig (tijd);

Een lichtinstallatie dient alleen in gebruik te zijn wanneer dit noodzakelijk is voor de functie die deze vervult. Het toepassen van een tijdschakelaar of aanwezigheidsdetectie kan lichthinder beperken.

c. zoveel als nodig (hoeveelheid).

Bij het ontwerp dient kritisch te worden gekeken naar de hoeveelheid licht die voor de functie noodzakelijk is. Indien dit niet op alle momenten gelijk is, is het toepassen van een statisch of dynamisch dimregiem een mogelijkheid of het op bepaalde momenten uitschakelen van een deel van de verlichting.

CRITERIA VOOR LICHTHINDER

De visuele effecten ten gevolge van een buitenverlichtingsinstallatie en licht uit gebouwen in de omgeving die mogelijk hinder veroorzaken zijn (tabel 5.1):

	VISUEEL EFFECT	PARAMETER VOOR BEPALING VAN HET EFFECT
A	Lichtinval, vooral daar waar bijvoorbeeld het licht kamers van woningen binnenvalt, die normaal gesproken donker zijn, zoals slaapkamers	Voor het onder A genoemde effect wordt de verticale verlichtingssterkte in een punt van een relevant oppervlak (E_v in lux) gehanteerd: bij woningen meestal de verticale (gevel-) oppervlakken, in het bijzonder de ramen
B	Het vanuit normaal te achten zichtposities direct zicht hebben op:	
	B1 (te) Heldere verlichtingsarmaturen	Voor de onder B1 en B2 genoemde effecten wordt de lichtsterkte (I in candela) in één of meer gegeven maatgevende richtingen gehanteerd en/of de luminantie (L in cd/m^2). Voor de onder B1 genoemde effecten wordt voor de lichtsterkte tevens de uitstralingshoek γ gehanteerd
	B2 Heldere objecten met een zekere oppervlakte (reclameborden, verlichte etalages, enz.) die hinder, afleiding of ongemak veroorzaken	
	B3 Een veelheid aan lichtbronnen met verschillende en/of veranderende kleuren en intensiteiten, leidend tot verwarring bij de waarnemer	Voor de beoordeling van het onder B3 genoemde effect wordt bij gebrek aan bruikbare parameters voornamelijk geen criterium gehanteerd, met uitzondering van die voor ledschermen
	B4 Bewegend of knipperend licht, eveneens leidend tot verwarring of afleiding van de waarnemer	Voor B4 wordt een wegingsfactor gehanteerd, afhankelijk van de frequentie (Hz) van de beeldwisselingen, alvorens de oppervlakteluminantie wordt beoordeeld
C	Het hebben van zicht op een lichtgloed, die ontstaat door verstrooiing van het van de lichtbron(nen) afkomstige licht en van het door de grond (veld, straat) naar boven gereflecteerde licht	Voor de beoordeling van het onder C genoemde effect is de richting niet bepalend en worden gehanteerd: - de luminantie van de lichtgloed, waargenomen onder een hoek van 15° ten opzichte van de horizontaal (L_{15} in cd/m^2) - de mate waarin een armatuur een deel van zijn licht direct boven de horizontaal uitstraalt (ULR)
D	Het effect van het gebruik van een bepaalde kleurstelling van het licht	Voor de beoordeling van het onder D genoemde effect wordt de spectrale energieverdeling van het gekleurde licht gebruikt

Tabel 5.1: Parameters voor het bepalen van visuele effecten

Gebruik van het begrip “recent goedgekeurd”.

Recent goedgekeurde plannen: Plannen die ná de laatste beleidswijziging ter zake zijn goedgekeurd. M.a.w. het gaat om de periode van de huidige (vigerende) welstandsnota.

Gebruik van het begrip “vergelijkbare situatie”.

Vergelijkbare situaties zijn situaties waarbij de wijziging betrekking heeft op gelijksoortige omstandigheden qua onderwerp, situationele omstandigheden, gebouwonderdeel of –element,PM